

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра педагогіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»**

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Одеса – 2022

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол № 8 від 24.03.2022 р.)

Бартєнєва І.О. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво): Одеса, Університет Ушинського, 2022. 13 с.

Рецензенти:

- Петухова Т.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Університету Ушинського
- Рищак Н.І., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Методичні рекомендації стануть у нагоді здобувачам вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) при організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка». Представлено анотацію дисципліни, плани самостійних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу.

ЗМІСТ

Педагогіка у системі підготовки фахівців з образотворчого мистецтва першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.....	4
Розподіл годин самостійної роботи студентів	7
Завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями.....	8
Індивідуальні навчально-дослідні завдання і методичні поради щодо їх виконання.....	11
Рекомендовані джерела інформації.....	12

ПЕДАГОГІКА У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах розбудови незалежної української держави особливо зростає роль вчителя та важливого значення для суспільства набуває розвиток національної системи освіти. Саме діяльність учителя впливає на становлення громадянина як особистості та фахівця, зміцнення духовного та інтелектуального потенціалу нації. Підготовка вчителя, як ніколи раніше, вимагає формування кожного професійного педагога як особистості.

Педагогічна підготовка фахівців у класичних університетах базується на ґрунтовному вивченні ними курсу «Педагогіка» – галузі педагогічної науки, що досліджує фундаментальні питання освіти й виховання, методологію науки, загальні закономірності, принципи, методи, форми навчання й виховання людей усіх вікових груп.

Пропоноване науково-методичне видання має зорієнтувати студентів у структурі базового курсу «Педагогіка» як навчального предмета, найважливіших темах даної дисципліни, дати методичні рекомендації щодо їх організації та вивчення, активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів, допомогти їм у здійсненні самоконтролю.

Завдання для вивчення курсу «Педагогіка»:

- навчити студентів методологічним та теоретичним засадам філософії педагогіки, світової педагогічної думки, історичних витоків педагогіки;
- з'ясувати основні концептуальні напрямки розвитку педагогічної думки;
- навчити студентів використовувати педагогічні знання як засіб пізнання основних законів і закономірностей освіти, навчання й виховання особистості дитини;
- розвивати педагогічні здібності студентів, особливо експресивні, комунікативні й організаторські;
- набути навичок формування, діагностування й організації дитячого колективу;
- застосовувати набуті знання в початковому процесі та втілювати їх в подальшу викладацьку діяльність.

Методологічною основою курсу виступили концептуальні положення про взаємозв'язок, взаємообумовленість та взаємозалежність соціально-економічних і педагогічних явищ, процесів, необхідність їх урахування в конкретних умовах; системний підхід як різнобічний і багаторівневий спосіб аналізу педагогічних проблем, ідеї саморегуляції як механізм здійснення професійно-особистісного ставлення; положення теорії пізнання щодо системно організованої дослідницької діяльності та особистісно-орієнтованого навчання.

Мета курсу – надати студентам уявлення про головні тенденції розвитку педагогічної думки в історичному аспекті; ознайомити з головними педагогічними законами та закономірностями, категоріями педагогіки; усвідомити дидактичні засади процесу навчання, закономірностей, методів, принципів та засобів навчання, видів і форм організації навчання; визначити основні положення сутності процесу виховання, види та головні методи виховання.

Запропоновані методичні рекомендації складаються з 2 модулів:

1-й модуль – «Загальні засади педагогіки», у якому розглядаються предмет та завдання педагогіки, її головні категорії, методи педагогічних досліджень, головні

закономірності розвитку та вікові індивідуальні особливості розвитку дитини. Студенти отримують знання та навички рефлексії в процесі професійного становлення відповідно до професіограми особистості сучасного вчителя, ознайомлюються з системою освіти в Україні.

2-й модуль «Особистість сучасного вчителя» – студенти отримують знання та навички рефлексії в процесі професійного становлення відповідно до професіограми особистості сучасного вчителя.

Зміст модулів складають завдання, зорієнтовані на розвиток аналітичних умінь студентів, які оцінюються за рівнями («високий», «достатній», «середній», «низький»). Це дає можливість визначити рейтинг студентів за результатами робіт на заняттях.

Виконання запропонованих у методичних рекомендаціях різних видів самостійної роботи сприяє усвідомленому оволодінню студентами навчальним матеріалом поза межами обов'язкових навчальних занять, набуттю, закріпленню і поглибленню теоретичних знань, освоєнню й удосконаленню практичних умінь, необхідних для здійснення майбутньої викладацької діяльності. Слід зазначити, що використано ОПП 2020/2021 року.

Очікувані програмні результати навчання:

1. ПРН.02 – знати природу педагогічних і психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних знань.
2. ПРН.03 – доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
3. ПРН.07 – послуговуватися теоретичними засадами навчання та виховання в закладі загальної середньої освіти; вміти інтегрувати знання, аналізувати та порівнювати педагогічні технології; відстежувати інновації в науково-освітньому просторі.
4. ПРН. 08 – готовність експериментувати в педагогічній діяльності, проектувати різні форми педагогічної взаємодії, надаючи їм особистісного сенсу, успішно їх реалізувати.
5. ПРН.09 – здійснювати об'єктивний самоаналіз та формувати траєкторію саморозвитку й самореалізації у професійній діяльності, визначати власні художньо-освітні цілі.
6. ПРН.12 – враховувати індивідуально-психологічні особливості учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності
7. ПРН.13 – застосовувати сучасні методики, освітні, художньо-педагогічні технології для забезпечення якості оволодіння учнями основ образотворчої діяльності у закладі загальної середньої освіти та позашкільної освіти .
8. ПРН.14 – дотримуватися морально-етичних норм, принципів і правил поведінки в сучасному суспільстві, безпечного життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають знати:

- про сутність педагогічної професії;
- предмет і особливості педагогіки як наукової теорії і навчального предмету;
- місце педагогічних знань в системі інших наук, чинники їхнього розвитку;
- базові педагогічні поняття та їх визначення;
- фактори та рушійні сили розвитку особистості;
- основні наукові підходи щодо розвитку особистості;
- особливості педагогічного процесу як соціального явища і предмета професійної діяльності педагога, його мету, завдання, функції, загальні закони та закономірності;
- структурні компоненти, принципи, форми, методи організації педагогічного процесу, критерії оцінки його якості й ефективності.

уміти:

- спостерігати і виявляти особливості здійснення професійної діяльності педагога;

- застосовувати теоретичні знання для аналізу й класифікації явищ педагогічної дійсності під час педагогічної практики, виконання курсових робіт, навчальних проєктів;
- характеризувати й обґрунтовувати вибір форм і методів організації педагогічного процесу в залежності від його мети й основних завдань;
- аналізувати результати педагогічного процесу, узагальнювати й інтерпретувати їх;
- рефлексувати та оцінювати власні можливості у засвоєнні професійно-педагогічної діяльності.
- планувати процес особистого розвитку і навчання професії педагога;
- самостійно організовувати власну навчальну роботу.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати **такі компетентності**:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі освіти, образотворчого мистецтва, творів мистецтва та/або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК. 01 Здатність проявляти громадянську активність, жити і цивілізовано взаємодіяти в суспільстві, прагнення до вдосконалення і навчання впродовж життя, готовність до свідомого життєвого вибору та самореалізації
- ЗК. 02 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК. 04 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК. 05 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності, до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК. 07 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК. 09 Здатність працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК. 09 Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей
- СК. 11 Здатність до творчої художньо-педагогічної, художньо-естетичної, культурно-просвітницької та організаторської діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості та суспільства в цілому
- СК. 15 Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти
- СК. 16 Здатність аналізувати й прогнозувати освітню діяльність учнів

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: усне опитування, поточне тестування, розв'язання педагогічних ситуацій, перевірка виконання практичних завдань, залік.

РОЗПОДІЛ ГОДИН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
		Денна	Заочна	
	Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки	20		
1	Скласти схему системи педагогічних наук	4		Усне опитування, методичне портфоліо, екзамен
2	Опрацювати Закон України «Про освіту», скласти словник основних термінів	4		
3	Скласти словник основних понять педагогічного процесу	4		
4	Скласти концептуальну карту «Причини акселерації»	2		
5	Навести приклади використання методів педагогічного дослідження у професійній діяльності вчителя	2		
6	Обґрунтувати один із сучасних методологічних підходів в педагогіці (за вибором)	4		
	Змістовий модуль 2. Особистість сучасного вчителя	20		
1	Скласти кодекс честі вчителя-вихователя.	4		Усне опитування, методичне портфоліо, екзамен
2	Підготувати приклади використання педагогічної техніки на прикладі уроку (за спеціалізацією)	4		
9	Створити імідж-карту вчителя	2		
4	Рецензія на х/ф «Доживемо до понеділка», «Опудало»	2		
5	Схарактеризувати складові професійної культури вчителя (за спеціалізацією)	2		
6	Виписати з творів А.С.Макаренка «Педагогічна поема», В. О. Сухомлинського «Сто порад вчителю» їх погляди на особистість вчителя	2		
7	Інтерпретація висловів і притч про вчителя	4		
РАЗОМ		40		

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Завдання № 1. Самостійно підготувати усно й письмово теми.

Література

1. Курлянд З. Н. , Хмельюк Р. І. , Осипова Т. Ю. та ін. Педагогіка : навчальний посібник. 3-є вид., перероб. і доп. Харків : Бурун Книга, 2009. 303 с.
2. Краевский В. В., Бережнова Е. В. Методология педагогики : новый этап : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва : Издательский центр «Академия», 2006. 400 с.
3. Крутецкий В. А. Психология обучения и воспитания школьников: книга для учителей и классных руководителей. Москва : Просвещение, 1976. 303 с.
4. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник.– Харків : ОВС, 2002. 400 с.
5. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. 3-є вид., доп. Київ, 2001. 608 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 2-ге вид, випр., доп. Київ : Академвидав, 2006. 560 с.

Завдання № 2. Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте особливості педагогіки як науки.
2. Визначте предмет педагогіки.
3. Розкрийте місце педагогіки в системі педагогічних наук.
4. Визначте зв'язок педагогіки з іншими науками.
5. Схарактеризуйте зміст категорій педагогіки.
6. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про освіту».
7. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про вищу освіту».
8. Визначте вимоги Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року щодо вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у вищій школі.
9. Визначте концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні.

Завдання № 3. Скласти розгорнутий цитатний план щодо педагогічної техніки, культури, творчості вчителя; значення театральної педагогіки у формуванні педагогічних здібностей вчителя за змістом таких творів :

Література

1. Амонашвили Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества. Киев, 1991.
2. Коменський Я. А. Великая дидактика. Избр. пед. соч. : В 5 т. Москва : Педагогика, 1982.
3. Макаренко А.С. Пед. соч. : В.8 т. Т.3. Москва, 1983.
4. Палтышев Н.Н. Открываю свое сердце коллегам : Книга для учителя. Одесса : Астропринт, 2007.
5. Сухомлинский В. А. Как воспитать настоящего человека. Москва, 1989.
6. Сухомлинский В. А. Сто советов учителю. Киев, 1984.
7. Ушинский К. Д. Человек как предмет воспитания. Собр. соч. : В 11 т. Т.8. Москва, 1980.

Завдання № 4. Занотувати та вивчити терміни та поняття:

соціальна адаптація, акредитація освітнього закладу, альтернативне навчання, бойскаутизм, братські школи, вальдорфська педагогіка, відкритий навчальний заклад, вільне

виховання, гуманітарна освіта, державний стандарт освіти, диференціація, евристика, експериментальне навчання, зміст освіти, ідентифікація, ідеалізація, ідеологія, імпровізація, імітація, індивідуалізм, індіферентність, інертність, інтеграційна модель навчання, інтелектуальна культура. інтенсифікація, коефіцієнт інтелектуальності, компетентність, інклюзія. кредитно-модульна система, розвивальне навчання, оптимізація процесу навчання, професійна орієнтація, самовиховання, самоконтроль, самооцінка, самореалізація, самопізнання, система освіти, синдром неуспішності, технічні засоби навчання, педагогічна технологія, «Я – концепція».

Завдання № 5

а) Підготувати інтерактивні вправи до тренінгів: «Розширення уявлень про «Я-концепцію», «План особистісного розвитку», Розвиток творчого потенціалу вчителя», «Самопрезентація особистості», «Міжособистісне спілкування», «Майстерність керувати аудиторією».

б) Підібрати методики, тести, анкети для діагностики вольового потенціалу особистості; особистісних і групових базових потреб; самооцінки творчого потенціалу особистості; комунікативних і організаторських схильностей; особистісної настанови «альтруїзм – егоїзм»; самооцінки професійно-педагогічної мотивації. Презентувати їх.

Література

1. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності та красномовства соціального педагога : Тексти лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. 111 с.
2. Вагапова Д. Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах. Москва, 1999.
3. Болсун С. Модель ідеального учителя. *Рідна школа*. 1999, №2.
4. Дерябо С. Гроссмейстер общения. Луганськ, 1998.

Завдання № 6

1. Опрацювати джерела № 7, 8, 9 та підготувати опорні матеріали для власної скарбнички інформації з теми: стилі спілкування вчителя з учнями у педагогічному процесі.

2. Підготувати реферативні повідомлення, використовуючи джерело № 6 з таких тем: «Рівні сформованості професійної позиції вчителя (ціннісно-мотиваційний, когнітивний, рефлексивно-діяльнісний)» (№ 6, с. 56-60), «Методологічна рефлексія» (№ 6, с. 60-70), «Професійна усталеність вчителя» (№ 6, с. 60-70), «Структурні компоненти педагогічної позиції вчителя» (№ 6, с. 90-94).

3. Скласти словник опорних понять («професійна усталеність вчителя», «наявність мотивації для досягнення успіху», «емоційне напруження», «вольові якості», «методологічна рефлексія», «знання та вміння вчителя», «самоосвіта та самопізнання»).

Література

1. Вагапова Д.Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах. Москва 1999. С. 70-89.
2. Самоукина Н. В. Первые шаги школьного психолога. Дубна, 2000. С. 85-111.
3. Сопер П. Книга о науке убеждать. Ростов-на-Дону, 1995. С. 160-192.
4. Томан І. Мистецтво говорити. Київ, 1984.
5. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності та красномовства соціального педагога: тексти лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ, 2008. 111 с.
6. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності соціального педагога: метод, реком. до курсу. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 96 с.
7. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності соціального педагога: хрестоматія до курсу. 2-ге вид. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя. 2009. 394 с.

Завдання № 7**1) Проаналізувати й прорецензувати наукові праці:**

а) Я. Черньонков. Особливості формування професійної культури майбутнього вчителя. *Рідна школа*. № 4. 2002. С.14-18.

б) В. П. Гриньова. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (Теоретичний і методичний аспекти). Автореф. дис. док. пед. наук. Київ, 2001. 45 с.

2) Завдання з вивчення першоджерел. Законспектувати:

а) Н. В.Кічук. Творча особистість вчителя: педагогічні засади формування. навч. посібник. Ізмаїл, держ. пед. інст.: МПП «Принт- майстер», 1999. С. 23-40.

б) С. Савченко. Трибуна творчого вчителя. *Рідна школа*. 2002. №3. С. 40-44.

в) Педагогічна майстерність. За ред. І.А.Зязюна. Київ: Вища школа, 1997. С. 300-321

г) М. Пліщук. Фундаменталізація науково-практичної підготовки майбутніх учителів. *Рідна школа*. 2004. № 3. С. 12-15.

Завдання № 8. 1) Підготувати реферативні повідомлення, використовуючи джерело № 1, № 2, № 3 з таких тем: «Типові помилки при публічному виступі» (№ 1, с. 52-60), «Архітектоніка публічного виступу» (№ 2, с. 40-50), «Місце й роль жартів у структурі публічного виступу» (№ 3, с. 42-50), «Техніка та психотехніка оратора під час публічного виступу» (№ 6, с. 22-30).

2) **Скласти словник** опорних понять («педагогічна майстерність», «творчий стиль», «творчий потенціал», «психолого-педагогічний аспект готовності вчителя до педагогічної діяльності»).

Література

1. Абрамян В. Й. Засобами театральної педагогіки. *Рідна школа*. 1993. № 7. С. 52-60.
2. Булатова О. С. Педагогический артистизм. Москва, 2001. С. 40-50.
3. Зязюн И. А. Основы педагогического мастерства. Москва, 1989. С. 42-50.
4. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність. Київ, 1997. С. 199-204, 213-220.
5. Игры: обучение, тренинг, досуг. Под ред. В. В. Петрусинского. Москва, 1992.
6. Леви В. Искусство быть другим. Москва, 1991. С. 22-30.
7. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності та красномовства соціального педагога: тексти лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ, 2008. 111 с.

Завдання № 9. Підготувати реферативні повідомлення, використовуючи джерело № 4, № 7 з таких тем: «Основи педагогічної імпровізації» (№ 4, с. 199-204), «Педагогічні здібності вчителя» (№ 7, с. 20-40), «Специфіка професійної діяльності вчителя» (№ 4, с. 213-220).

Література

1. Абрамян В. Й. Засобами театральної педагогіки. *Рідна школа*. 1993. № 7.
2. Булатова О. С. Педагогический артистизм. Москва, 2001. С. 23-43.
3. Зязюн И. А. Основы педагогического мастерства. Москва, 1989.
4. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність. Київ, 1997. С. 199-204, 213-220.
5. Игры: обучение, тренинг, досуг. Под ред. В. В. Петрусинского, М., 1992.
6. Леви В. Искусство быть другим. Москва, 1991.
7. Пихтіна Н. П. Основи професійної майстерності та красномовства соціального педагога: тексти лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ, 2008. 111 с.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Доповідь «Категорійний апарат педагогіки»	4	
2	Реферат «Вчитель ХХІ ст. Яким йому бути?»	4	
3	Есе «Мій ідеал учителя»	4	
4	Інтерпретація педагогічних плакатів	4	
5	Інтерпретація висловів і притч про вчителя	4	
	Разом	20	

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ РЕФЕРАТУ

Готуючи реферат, необхідно:

1. Визначити тему.
2. Підібрати літературу (з'ясувати, яка існує література з теми реферату; скласти її список; використовувати документи, першоджерела, монографії, довідники, збірники, газетні та журнальні матеріали).
3. Опрацювати дібрані джерела з робочими стислими помітками, закладками в книжці: розібратися в змісті; відбирати суттєве, основне; дати певну оцінку прочитаному; перевірити, чи збігається Ваша оцінка якоїсь проблеми з думкою автора, інших авторитетних осіб; вибрати для реферату більш яскраві факти, приклади, цікаві положення; зробити необхідні висновки.
4. Скласти план відповідно до обсягу реферату, можливі межі його розширення. Обов'язково включіть до плану актуальність теми та її значення.
5. Систематизувати опрацьований матеріал.
6. Реферат включає три частини:
 - Вступ. Розкривається актуальність теми, її зв'язок з важливими проблемами сучасної практики, історія питання. Оформити потрібно яскраво, привабливо. Може бути поданий короткий огляд використаної в рефераті літератури.
 - Основна частина.
 - У висновку формулюються основні висновки, узагальнення та рекомендації: вказуються питання, які вдалося висвітлити більш-менш повно, та ті, які потребують подальшої роботи. Обов'язково висловіть своє ставлення до викладеної теми, її змісту.
7. Оптимальний обсяг реферату – 6-10 друкованих сторінок. Такий реферат потребує для усного викладу перед аудиторією 10-15 хвилин.
8. Під час усного виступу краще розповідати, а не читати реферат. Для цього потрібно скласти розгорнутий план-конспект на 2-4 сторінки.
9. Під час добору мовних засобів для написання реферату необхідно врахувати особливості наукового стилю мовлення і зважати на аудиторію.
10. Наприкінці реферату слід подати список використаної літератури. Бібліографічний опис джерела і списку літератури (дотримуватися вимог ДСТУ 2015).
11. Прочитайте текст і відредагуйте його.
12. Правильно оформіть реферат (на титульній сторінці зазначте назву установи, де виконано роботу, прізвище та ім'я автора, групу, навчальну дисципліну, рік написання, прізвище, ініціали, науковий ступінь, наукове звання і посаду керівника роботи; текст пишеть з одного боку друкованого аркуша, почніть із плану (змісту), наприкінці реферату наведіть список використаної літератури, залиште два чистих аркуші для написання рецензії).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Педагогіка: навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, Т. Ю. Осипова та ін. 2-е видання, перероб. і доп. Харків : Бурун Книга, 2009. 303 с.

Допоміжна

2. Бабанский Ю. К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса. Методические основы. Москва : Педагогика, 2005. 193 с.

3. Бойко А. М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації (підготовка вчителя до формування виховуючих відносин з учнями) : навчально-методичний посібник. Київ : ІЗМН, 1996. 232 с.

4. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посібник для вузів. Київ : Академія, 2001.

5. Дем'янюк Т. Д., Пархоменко О. М. Особливості виховання гуманістично спрямованої особистості в позаурочний час. Рівне : РДГУ, 2003. 80 с.

6. Дербеньова А. Г. Педагогічна діагностика у класному керівництві. Харків : Вид. група «Основа», 2007. 176 с.

7. Джурицкий А. Н. История образования и педагогической мысли: учеб. пособ. для студентов педвузов. Москва : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2010. 400 с.

8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

9. Дубасенюк О. А., Вознюк О. В. Діагностичний підхід як важлива умова професійної позиції вчителя. *Методичні основи діагностики академічної обдарованості учнів (з урахуванням специфіки освітньої галузі)*. Київ : ІОД, 2011. С. 74–81.

10. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ. : Хрінком Інтер, 2008. 1040 с.

11. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність : підручник / За ред. І. А. Зязюна. Київ : Вища школа, 1997. 349 с.

12. Класному керівнику : учебно-методическое пособие / Под рук. М. И. Рожкова. Москва : Владос, 2001. 274 с.

13. Кравець В. П. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Тернопіль, 1996. 436 с.

14. Краевский В. В., Бережнова Е. В. Методология педагогики : новый этап : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва : Изд. центр «Академия», 2006. 400 с.

15. Крутецкий В. А. Психология обучения и воспитания школьников : книга для учителей и классных руководителей. Москва : Просвещение, 1976. 303 с.

16. Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 360 с.

17. Лихачев Б. Т. Педагогіка : Курс лекцій : учеб. пособие для студентов педагог, учеб. заведений и слушателей ИПК и ФПК. 4-е изд., перераб. и доп. Москва : Юрайт-М, 2001. 607 с.

18. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник. Харків : «ОВС», 2002. 400 с.

19. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. 3-є вид., допов. Київ, 2001. 608 с.

20. Освітні технології : навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, А. З. Піктенко, О. М. Любарська та ін.; За ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2004. 256 с.

21. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти *Інформ. збірник МО України*. Київ, 2000. № 22, листопад. С. 3–4.

22. Работа классного руководителя : методич. пособие / под ред. Е. А. Слепенковой. Москва : АРКТИ, 2005. 168 с.

23. Сиротенко Г. О. Сучасний урок : інтерактивні технології навчання. Харків : Видав. гр. «Основа», 2003. 80 с.
24. Скрипник М. Технології використання різних методів інтерактивного навчання. *Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання*. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.
25. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. Вид. 2-ге, випр., доповн. Київ : Академвидав, 2006. 560 с.
26. Хуторской А. В. Практикум по дидактике и современным методам обучения. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 541 с.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Веб-сторінка Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua
3. Веб-сторінка бібліотеки Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
4. Веб-сторінка бібліотеки Університету Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
5. Веб-сторінка репозитарію Університету Ушинського. URL: <https://dspace.pdpu.edu.ua>

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»**

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Укладач:

Бартенєва Ірина Олександрівна

Віллруковано з оригінал-макету
Підп. до друку 05.09.2022. Формат 60 \90\16
Папір офсетний. Друк різнографічний. Обсяг вид. арк. 1,5
Тираж 100 прим. Зак. №194
Віддруковано в копіривальному центрі «Магістр»
м.Одеса, вул.Мечнікова,36, тел. +38(063)890-82-36

Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 16.02.2000 р.